

SPEELPLEINWERK
MOET

SPEELPLEINWERK
BLIJVEN

MAAK DE JUISTE KEUZE

Vanaf de zomer van 2013 stelt de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw (VDS) vast dat heel wat gemeentebesturen - onbewust - maatregelen nemen of overwegen om te besparen op speelpleinwerking die de kern van het speelpleinwerk bedreigen.

- Deelnameprijzen worden opgetrokken tot ver boven het gemiddelde (5 euro) in Vlaanderen tot soms 10 euro per dag. Onbetaalbaar voor heel wat ouders!
- Het aantal animatoren wordt afgebouwd of aangepast aan het aantal kinderen die enkel nog via voorinschrijving kunnen deelnemen.
- Budgetten voor materiaal, uitstappen, koek en drank, incentives voor animatoren worden in vraag gesteld.
- Er wordt een meerprijs gevraagd voor kinderen uit andere gemeenten.
- Subsidies voor particuliere speelpleinen worden drastisch teruggeschroefd terwijl de verwachtingen naar kwantiteit en kwaliteit volgens het reglement dezelfde blijven, ...

De VDS erkent dat middelen efficiënt ingezet moeten worden, maar wil duidelijk maken dat dit moet gebeuren zonder aan de kern van speelpleinwerk te raken én in onderling overleg met de speelpleinploeg –en verantwoordelijke(n).

Speelpleinwerk moet speelpleinwerk blijven!

Deze bundel geeft handvaten om met alle speelpleinactoren aan de slag te gaan rond (eventuele) besparingen op jouw werking zonder die eigenheid van speelpleinwerk uit het oog te verliezen. Het is een instrument om samen de juiste keuze te maken en (eventueel) doordacht te knippen!

Deze bundel bestaat uit drie delen;

een beknopte visietekst waarin we de kern en meerwaarde van speelpleinwerk uitleggen;

voorbeelden van speelpleinwerkingen die besparen zonder aan die kern te raken;

een beslissingsboom met concrete werkvormen om in te spelen op (eventuele) besparingen op jouw speelplein met respect voor de kern.

Naast deze bundel willen we de campagne via andere kanalen, specifiek gericht op verschillende doelgroepen, kracht bijzetten! Zo zal het hoofdartikel in de KiCK! (ons speelpleintijdschrift) van april volledig gewijd zijn aan de kern van speelpleinwerk en deze campagne. Onze nationale en regionale Facebookpagina's zullen tussen maart en april helemaal in het teken staan ervan. Daarnaast lanceren we een item in de digitale nieuwsbrief van de VDS, willen het thema onder de aandacht brengen op alle regionale VDS-trefmomenten en tot slot trachten we de geschreven pers te bereiken met een persartikel. We hopen van harte dat jij en je speelpleinploeg evengoed onze campagne 'delen' en uitdragen, want speelpleinwerk moet speelpleinwerk blijven!

Speelpleinwerk moet speelpleinwerk blijven

Met deze visietekst wil de VDS, koepel van alle speelpleinwerkingen in Vlaanderen en Brussel, speelpleinwerkingen sterker maken om zo de eigenheid en de meerwaarde van speelpleinwerk te behouden. De kern die hieronder geformuleerd staat, is hiervoor de basis. Dit zou voor elke speelpleinwerking een doel moeten zijn om naar te streven, op korte en op lange termijn, met of zonder besparingen.

- De grote OPENHEID: speelpleinwerk is laagdrempelig en biedt (speel)kansen voor alle kinderen en jongeren. De locatie is buurtgericht en vlot vindbaar. Als kind kan je de dag zelf beslissen of je inschrijft en de deelnameprijs wordt bewust laag gehouden.
- De focus op SPELEN: speelpleinwerking vervult in de eerste plaats een speelfunctie, spelen om te spelen! Kinderen genieten van een echte vakantie, samen met vriendjes en animatoren, door een gevarieerd speelaanbod dat hen uitdaagt en interesseert. Materiaal en infrastructuur bieden bijkomende speelkansen en maken het mogelijk dat kinderen echt avontuurlijk buiten spelen en grenzen verleggen.
- Speelpleinwerk is JEUGDWERK. Het speelplein is een plek waar jongeren in hun vrije tijd kansen krijgen om zich persoonlijk te ontwikkelen, vrienden te maken, te engageren. De werking wordt door hen georganiseerd. Ze nemen verantwoordelijkheid en kunnen mee beslissen en beleid maken.

De MEERWAARDE van speelpleinwerk voor een gemeente;

- Door de hoge graad van openheid en laagdrempeligheid trekt deze werkvorm vaak andere kinderen én jongeren aan dan het klassieke jeugdwerk. Zo vormt speelpleinwerk een basisvoorziening in de gemeente om aan jeugdwerk te doen. In het decreet lokaal jeugdbeleid is een gemeente bovendien verplicht om een vorm van vakantieaanbod (bijvoorbeeld speelpleinwerk) te hebben.
- Speelpleinwerk richt zich op de vakantieperiodes en biedt zo voor kinderen en jongeren een extra aanbod en (speel)kansen, of ze nu deelnemen aan het klassieke jeugdwerk of niet.
- Speelpleinwerk vervult ook andere belangrijke functies: een opvangfunctie voor werkende ouders, een maatschappelijke functie (zorg, doorverwijzen, contacten leggen), een buurtgerichte functie (sociale samenhang), ...
- Vandaag is spelen niet overal meer mogelijk. Spelen op straat, spelen op een plein en zelfs spelen in de eigen achtertuin is voor sommige kinderen niet mogelijk of leidt tot klachten van omliggende bewoners. Hierop biedt speelpleinwerk een antwoord.

Als een gemeente ervoor kiest om speelpleinwerk te organiseren, moet men de eigenheid respecteren. Dat maakt dat speelpleinwerk, in tegenstelling tot wat vaak gebeurt, niet te vergelijken valt met andere voorzieningen.

Vergelijk geen appelen met peren

Speelpleinwerk is geen kinderopvang:

- Kinderopvang is een welzijnsinitiatief en speelpleinwerk is jeugdwerk.
- Kinderopvang vervult in de eerste plaats een opvang -en zorgfunctie, terwijl die voor speelpleinwerk geen doel op zich is, speelpleinwerk gaat voor spelen om te spelen.
- Kinderopvang werkt met opgeleide beroepskrachten en niet met jongeren die mee beleid maken en inspraak hebben.
- Kinderopvang is sterk gereguleerd vanuit een beleidskader terwijl het gezond (speel)verstand vanuit het jeugdwerkprincipe maatstaf is op een speelpleinwerking. Voor een speelpleinwerking bestaan geen normerende vereisten, enkel de gebruikelijke organisatorische regelgeving (rond vrijwilligerswerk, vzw's, sabam..)
- Kinderopvang focust meer op speelkansen vanuit binneninfrastructuur en materiaal, terwijl een speelpleinwerking meer focust op buitenruimte en impulsen vanuit begeleiders.
- Een kinderopvang is begrensd ('je moet een plaats hebben') terwijl het speelpleinwerk ernaar streeft om meer open te zijn.

Speelpleinwerk is geen (sport)kamp:

- Voor een kamp is vooraf inschrijven nodig, om zo de organisatie te kunnen doen, op een speelpleinwerking kan je op het moment zelf terecht.
- Op een kamp komen kinderen vaak om iets te leren, om beter te worden in een talent (creatief zijn, sport, toneel..). Op een speelpleinwerking is spelen het doel op zich.
- Het aanbod op kamp is eenzijdig, themagericht en werkt specialiserend. Op een speelpleinwerking komt een variatie van speelkansen aan bod.
- De prijzen van kampen zijn vaak hoog en vormen daardoor een drempel. Een speelpleinwerking is laagdrempelig.

Speelpleinwerk hoort niet in het rijtje van de klassieke jeugdbeweging.

- Een jeugdbeweging heeft een vaste groep, het hele jaar door. Op een speelpleinwerking zijn er elke dag andere kinderen.
- Een jeugdbeweging werkt met lidgeld, op een speelplein kan je kiezen wanneer je komt en ook enkel voor die dag betalen.
- Op de jeugdbeweging wordt je geacht een uniform aan te trekken. Voor speelpleinwerk is dat niet van toepassing.

- Het hoofddoel van een jeugdbeweging is het groepsgevoel en het engagement dat daarbij hoort. Op een speelplein komen kinderen vrijblijvend, gewoon spelen is het doel. Bijgevolg is voor een speelpleinwerking investeren in speelmateriaal en terrein van groot belang.
- Speelpleinwerk richt zich op vakantieperiodes, terwijl het klassieke jeugdwerk focust op alle weekends van het jaar buiten de vakanties en een zomerkamp. Vakantie? Op het speelplein! Speelpleinwerk trekt daardoor kinderen en begeleiding aan uit het klassieke jeugdwerk, maar ook een grote groep andere kinderen en jongeren.
- Jeugdbewegingen hebben een vaste groep begeleiding. Speelpleinwerk heeft vaak een even grote kerngroep maar heeft daarnaast een veelvoud aan animatoren nodig om in de zomer actief te zijn.

Bijgevolg is beleid maken over speelpleinwerk niet hetzelfde als beleid maken over sportkampen, kinderopvang, traditioneel jeugdwerk en welzijnsvoorzieningen. Ze vertonen gelijkenissen, maar hebben elk hun eigenheid én meerwaarde.

Besparingen op de kern van het speelpleinwerk en beleidskeuzes maken die even goed voor andere werkvormen van toepassing zijn, zijn stuk voor stuk ingrijpende beslissingen die de eigenheid van een werking beïnvloeden.

Net daar willen we tegen ingaan.

In wat volgt lees je enkele voorbeelden van speelpleinen die besparen zonder aan de kern van speelpleinwerk te raken en vind je een beslissingsboom met concrete werkvormen om in te spelen op (eventuele) besparingen op jouw werking met respect voor de kern.

Enkel door de goede keuzes kan speelpleinwerk echt speelpleinwerk blijven!

Maak de juiste keuze en knip doordacht!

Met deze bundel ga je best samen aan de slag. Probeer zoveel mogelijk mensen te betrekken die bezig zijn met de speelpleinwerking, dat heeft alleen maar voordelen. Zo kan je open kaart spelen, alle feiten mooi samenleggen en creëer je gedragenheid bij zoveel mogelijk mensen.

Ben je een speelpleinverantwoordelijke?

Betrek dan je stuurgroep of de (hoofd)animatoren, en wel hierom:

- Jonge animatoren liggen (letterlijk!) wakker van het speelplein. Het speelplein wordt door hen mee vormgegeven en ook bij moeilijke keuzes is het goed om de ploeg te betrekken. De hoge betrokkenheid is net de meerwaarde van het werken met vrijwilligers.

G Ook een gemeentelijk speelplein is jeugdwerk. Laat de ploeg waar je als jeugddienst al jaren energie en coaching hebt ingestoken mee denken en beslissen. Deze betrokkenheid is niet meer dan normaal als ze zich tijdens het jaar en de vakanties inzetten voor het speelplein. Deze jongeren zijn het speelplein!

Ben je een (hoofd)animator?

Betrek dan je speelpleinverantwoordelijke, en wel hierom:

- De verantwoordelijke kent het hele beleid en weet hoe het speelplein draait. Je kan via hem/haar meer achtergrond verzamelen en kijken hoe het echt in elkaar zit. Per slot van rekening is hij ook eindverantwoordelijke en is het niet meer dan normaal dat hij betrokken wordt bij gesprekken en acties omtrent eventuele beleidskeuzes.

G De jeugddienst is brugpersoon tussen de speelpleinploeg en het bestuur. Hij kent de financiële kant van de zaak en heeft zicht op het gemeentelijk kader waarbinnen jullie werken.

Elke speelpleiner (hoofdanimator én verantwoordelijke) die we bij de VDS kennen, heeft deze bundel gekregen. Spreek de anderen van je speelpleinwerking hierop aan en leg een afspraak vast voor een eerste overlegmoment.

En... Vergeet niet dat de VDS je altijd kan helpen! Je vindt de gegevens van de lokale ondersteuners verderop in deze bundel.

GOEDE VOORBEELDEN

Deze goede voorbeelden zijn uit de speelpleinpraktijk zelf gegrepen. Verschillende speelpleinverantwoordelijken vertellen je hoe hun speelpleinwerking heeft bespaard en hoe ze daarbij keuzes hebben gemaakt die de eigenheid van speelpleinwerk respecteren. Laat je inspireren!

Zoeber Hooglede

Het komt simpel gezegd op het volgende neer: wij als speelpleinwerking krijgen de daginkomsten van het speelplein en moeten daar al onze werkingsuitgaven mee betalen. Wat daar niet bij hoort, zijn de vergoedingen voor de animatoren en de kosten voor verzekering, die worden door de gemeente gedragen. Deze veranderingen kwamen er vanuit besparingen, maar we zien het eerder als een uitdaging om het op deze manier te kunnen doen en niet als een soort straf van de gemeente uit. We weten dat het moeilijk zal worden, maar we raken er zo ook wel. Vroeger werd er minder op uitgaven gelet, nu overwegen we al eens een goedkopere optie. Maar vooral, we wijken niet af van onze kernslogan: het kind staat centraal. Met andere woorden, de basistaak van het speelplein zal nog steeds behouden blijven aan dezelfde prijs. De beste tip die ik ieder gemeentelijk speelplein kan geven, is dat ze goed moeten bekijken wat het echte speelpleinwerk is en wat eigenlijk meer een gemeentelijke taak is. Aan de hand daarvan kan je gemakkelijk een structuur op poten zetten om de financiële organisatie van de vereniging aan op te hangen.

(Arne Debrabandere, voorzitter speelplein Hooglede)

Duffel: Van betaalde animatoren naar vrijwilligers

Op het speelplein van Duffel werden animatoren tot twee jaar geleden heel goed betaald, ongeveer 90 euro per dag. We hadden daardoor wel mensen met ervaring en speelbagage, maar niet per sé met engagement. Bovendien was ons werkingsbudget daardoor strikt beperkt: we wilden meer weken speelplein aanbieden, maar kregen dat financieel niet rond. Daarom is er beslist om het totale speelpleinbudget te behouden, maar onze animatoren met een vrijwilligersvergoeding te belonen en een jaarwerking uit te bouwen als pluspunt. We hebben nu bijna dubbel zoveel weken speelplein, meer budget voor materiaal en veel animatoren. De keerzijde: de meeste animatoren zijn erg jong, onervaren en minstens 95% zijn meisjes. Als jeugddienst moet je nu veel meer tijd vrijmaken voor de organisatie van wervingsacties, vormingsmomenten en animatorenactiviteiten. Deze overgangsperiode is dus soms best frustrerend, maar ik ben er zeker van dat we op lange termijn hierdoor een sterke, geëngageerde ploeg animatoren zullen hebben die de kinderen op ons speelplein een fantastische vakantie bezorgt.

(Annelies Frans, jeugdconsulente gemeente Duffel)

Kindervreugd vzw (Antwerpen)

II Kindervreugd organiseert 9 speelpleinwerkingen op verschillende locaties in Antwerpen waarvoor het vanuit de Stad Antwerpen werkmiddelen ontvangt. Door een besparing op het budget voor de algemene werking van Kindervreugd, moest de speelpleinwerking een groot deel van haar budget opzij zetten voor centrale kosten zoals personeel en administratie. Een besparingsoefening startte waarbij Kindervreugd vooral de kinderen en de vrijwilligers uit de wind wilde zetten. Vervolgens werden de volgende maatregelen getroffen:

- Centraliseren van aankopen voor de speelplein- en vakantiewerking waardoor aangekocht gebruiks- en verbruiksmateriaal duurzaam en efficiënt gebruikt kan worden. Een KV-webshop met overzicht van al het beschikbaar materiaal werd opgestart. Zo gaan we dus officieel de strijd aan met de rondslingerende scharen en stiften.
- Efficiënter aankoopbeleid: elke euro wordt 11 x omgedraaid voor we een uitzonderlijke aankoop doen. Veel materiaal is noodzakelijk voor een goede speelpleinwerking, maar vele zaken maken we gewoon zelf uit waardevol kosteloos materiaal. Ook een bezoek aan de zolder of de kelder van de bomma is vaak erg inspirerend.
- Besparing op uitstappen buiten het speelplein, maar niet op activiteiten die op het terrein zelf gebeuren. Zo zullen we niet meer gaan zwemmen, maar natuurlijk wel onze gekste waterspelen bovenhalen in de zomer. Emmers, flessen, sponsen, glijbanen en een carwash voor een go cart kosten namelijk niets.

Naast deze 3 maatregelen, waren er natuurlijk nog een resem aan kleine aanpassingen en besparingen. Vele kleine beetjes zorgen samen ook voor een grote som. **II**

(Dries Roelant, inhoudelijk coördinator Kindervreugd vzw)
(Charlotte Verhoeven, voorzitter van de speelpleinen)

Is jouw werking een toonvoorbeeld op vlak van besparen, laat het ons weten!

Ben je op zoek naar andere voorbeelden? Je lokaal VDS-ondersteuner helpt je met plezier verder. (Je vindt hun contactgegevens verderop in deze bundel.)

BESLISSINGSBOOM

HET DENKEN: maak de juiste keuze!

De linkerkant van de beslissingsboom heet 'het denken'. Hiermee bedoelen we dat je deze stappen intern zet en eerst stevig gaat nadenken. Zo kan je bewust de goede keuze maken om verder mee aan de slag te gaan. Kijk op de beslissingsboom, beantwoord de vragen en kijk waar je uitkomt om over te gaan tot 'het doen'.

We trachten in deze fase het volgende in kaart te brengen:

- Zijn er besparingen?
- Ja, er zijn besparingen maar we weten niet waarop.
- Ja er zijn besparingen en het ligt al vast waarop.
- Het is nog niet zeker dat er besparingen zijn.
- Schrijf jullie visie op de zaak.

LEES DIT EVEN VOORAF

Gebruik werkvormen

Het denkproces uit deze bundel is niet altijd even makkelijk te vatten. Leg de beslissingsboom op tafel, zo kan je het hele proces goed visualiseren. Probeer activerende werkvormen te gebruiken zodat je de hele ploeg kan betrekken om mee te denken. Er worden heel wat tips gegeven doorheen de bundel, deze worden zo **! WERKVORM !** aangeduid.

Visie op jouw werking is de rode draad.

Je zal het merken: nadenken over besparingen zorgt ervoor dat je als speelpleinwerking echt stilstaat bij wat je doet. Een grondige visie-oefening is altijd goed, waar in de beslissingsboom je ook belandt. Op basis van een visie keuzes maken, dat is pas doordacht!

Organiseer een visiemoment waarin je antwoord zoekt op de volgende vragen:

- Wat is voor jullie een kwalitatieve speelpleinwerking?
- Waar sta je voor?
- Wat zijn de functies van het speelpleinwerking?
- Voor wiens belangen doe je het?
- Wat is het verschil én meerwaarde van speelpleinwerking tegenover andere werkvormen in jullie gemeente? Maak een vergelijking met grabbelpas, kinderopvang, vakantiecampen..
- Wat is jullie ambitie?

Leg basisprincipes vast over het speelaanbod, jullie speelpleinploeg, toegankelijkheid, organisatorische onderbouw en externe relaties. Je vindt het speelpleinbasisschema als leidraad achteraan deze bundel (invoegen achteraan: basisschema)

! WERKVORM !

Op de VDS-bibliotheek vind je heel wat visiewerkvormen die je kan gebruiken, zoals werken met foto's, gerichte vragen en stappenplannen om een visie op te bouwen.

Daarnaast vind je visieteksten van andere speelpleinen die als inspiratiebron kunnen werken. <http://www.speelplein.net/vds-bibliotheek> > zelf visie ontwikkelen. Gebruik ze!

De VDS ondersteunt ook graag speelpleinwerkingen in dit proces. Contacteer je lokale ondersteuner, die komt graag meedenken! Op het eind van de bundel vind je nog meer tips om met visie op jouw werking aan de slag te gaan.

Emoties, het kan!

Dit denkproces leidt tot veel betrokkenheid en misschien ook tot emotionele reacties. Mensen die al jaren intensief met het speelplein bezig zijn kunnen kwaad, verdrietig of teleurgesteld reageren. Dat is normaal. Enkele tips om hiermee om te gaan:

- Bespreek en erken problemen.
- Speel open kaart over wat er gebeurt, noem een kat een kat.
- Erken emoties, leef mee zonder er mee in op te gaan.
- Denk oplossingsgericht, naar de toekomst toe.
- Zorg ervoor dat iedereen gehoord is en zijn/haar mening kan zeggen.
- Blijf napraten na een vergadering en kom desnoods een tweede keer samen.

De VDS is er voor jou!

De VDS zet speelpleinwerking en het spelende kind op de eerste plaats waardoor we vanuit een externe blik, gespekt met voorbeelden en expertise uit andere steden en gemeenten, een bemiddelende rol kunnen opnemen. We kunnen jouw speelpleinwerking ondersteunen in dit proces, zowel in het denken als in het doen.

VDS-leden krijgen elk jaar twee adviezen ter plaatse gratis. Deze kan je op dit thema inzetten! Als je geen VDS-lid bent, kan je altijd bellen met vragen en geven we je graag telefonisch advies. Voor advies ter plaatse rekenen we de prijs zoals vermeld in de folder lokale ondersteuning.¹

Oost- & West-Vlaanderen
Wim Van Leeuwen
wim@staf.speelplein.net
0473-51 64 55

Justine Hollevoet
justine@staf.speelplein.net
0474-58 11 24

Brussel & Vlaams-Brabant
Marjan Beullens
marjan@staf.speelplein.net
0478-47 98 41

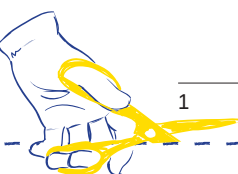
Wauter Temmerman
wauter@staf.speelplein.net
0485-71 49 33

Antwerpen & Limburg

Johan Cluyts
johan@staf.speelplein.net
0494-05 26 24

Zo, nu kan 'het denken' beginnen. Kijk op de beslissingsboom welke vraag je moet stellen en waar jullie dan belanden. Zo kan je samen de juiste keuzes maken!

1

Voor niet leden kost een advies 200 euro (gemeentelijk speelplein) of 180 euro (particulier speelplein)

BON:

1 gratis advies voor alle VDS leden

BON:

1 gratis advies voor alle VDS leden

Zijn er besparingen?

Elk gemeentebestuur maakt voor 2014 naar de toekomst toe een meerjarenplan op. Dat is anders dan in het verleden, toen er nog met jeugdbeleidsplannen werd gewerkt.

Voor alles wat rond jeugd in het meerjarenplan staat, krijgt elke gemeente geld vanuit de Afdeling Jeugd via het decreet lokaal¹. Dat bedrag is in 2014 in het totaal niet verminderd. Maar... gemeenten in tijden crisis moeten soms wel besparen en aangezien speelpleinwerk een onderdeel is van dat gemeentelijk aanbod, wordt er ook in die richting gekeken.

Je kan het meerjarenplan van je gemeente vanaf eind februari terugvinden op <http://binnenland.vlaanderen.be/beleidsrapport>. Op deze site vind je de beleidsplannen van iedereen die dit moet indienen. Voor het speelpleinwerk zijn die van de gemeente zelf het meest relevant (dus niet van OCMW's of andere gemeentelijke actoren).

Zo'n meerjarenplan bestaat uit een aantal delen.

- Strategische nota = Algemene beslissingen binnen bepaalde beleidsdomeinen.
- Financiële nota = De budgetten die per doelstelling voorzien zijn.
- Toelichting = Geconcretiseerde acties

Het meerjarenplan van jouw gemeente gevonden?

De eerste stap: zoeken op de term 'speelpleinwerking'. Daarover vind je normaal gezien in de toelichting en in de financiële nota heel wat terug.

Daarnaast geven we nog enkele zoektips:

- Om ruimer informatie over jeugd terug te vinden (ook niet oninteressant), kan je zoeken op code 0750
- Voor een particuliere werking zoek je in het bijzonder naar de subsidies die de gemeente uitdeelt voor jeugdwerk. Zo kan je kijken of die verminderd zijn of gaan verminderen in de toekomst.
- Je kan ook binnen andere beleidsdomeinen informatie vinden, afhankelijk van hoe je werking in elkaar zit. Je kan bijvoorbeeld kijken bij patrimonium, bij opvang, bij onderwijs (als het speelplein op een school zit). Ga op zoek naar de samenwerkingsverbanden die jullie speelpleinwerking specifiek heeft binnen de gemeente en lees onder die items in het meerjarenplan wat er mee gaat gebeuren.
- Naast geld voor jeugdwerkondersteuning krijgen 55 gemeentes² in Vlaanderen en Brussel extra ondersteuning rond maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Het speelpleinwerk is een erg sterke werkvorm om deze doelgroep te bereiken. Zorg dat je zicht hebt op waar dat geld naartoe gaat, zo kan je later de goede suggesties doen.

In zo'n meerjarenplan krijg je zicht op de toekomstplannen van de gemeente met betrekking tot het speelplein, op vlak van beleid en financiën. Heb je zicht gekregen op het budget voor het speelplein? Dan kan je het budget voor 2014 vergelijken met dat van 2013.

- Ga naar de ontvanger/secretaris/jeugddienst en vraag de begroting van dit jaar en van vorig jaar op. Maak de vergelijking.
- Ga na hoeveel subsidies jullie vorig jaar kregen.

Dit hoef je zeker niet alleen te kunnen of te doen. Zoek een bron om je te helpen.

- Jouw jeugddienst kan dit mee interpreteren.
- Neem je financieel verantwoordelijke bij de hand of zoek iemand die mee financiën van vzw's kan inschatten.

Ja, er zijn besparingen maar we weten niet waarop

Je weet dat de gemeente gaat besparen, maar je weet niet waarop?

Je probeert invloed uit te oefenen op de **KEUZE**, zodat de besparingen de kern van het speelpleinwerk niet raken. Als ploeg ga je een mening vormen over de beste keuze. Hier kan je over nadenken door de volgende werkvormen;

Maak een rangorde op.

Doel = zelf de kern van het speelpleinwerk zoeken.

Met de kaartjes in bijlage kan je zelf met de ploeg keuzes gaan maken. Knip ze uit en vul ze aan voor jullie eigen speelpleinwerking.

Stel de vraag: waar willen we **WEL** en **NIET** op inbinden? Leg de kaartjes in twee kolommen. Maak vervolgens een volgorde binnen elke kolom, zodat je een duidelijke kern overhoudt.

Bijvoorbeeld: "Dit zijn de drie dingen waar we **NIET** op gaan besparen".

! WERKVORM !

! WERKVORM !

P

Als particulier speelplein kan je meer en beter zelf keuzes maken. Als de subsidie duidelijk minder worden, ga je aan de slag met de begroting.

Baseer je op de lijst zoals je in de werkvorm met de kaartjes gemaakt hebt. Probeer de begroting te herverdelen en de impact op de eigenheid van de werking beperken. Kijk kritisch naar overeenkomsten met de brouwer, de verzekeringen. Vraag nieuwe offertes op en kijk wat er in die pakketten zit.

G

Als ploeg van een gemeentelijk speelplein kan je zelf een voorstel doen. Hoe meer kant-en-klaar je het maakt voor het bestuur, hoe meer kans het voorstel maakt om aanvaard te worden als oplossing.

! WERKVORM !

Gebruik de inspiratielijst van besparingen die niet aan de kern van het speelpleinwerk raken. Bekijk per item in deze lijst of het haalbaar is voor jouw werking. (mag ook in losse puntjes/bollen..)

- Van jobstudenten naar vrijwilligers?
Niet zonder beleid natuurlijk, maar probeer toch eens de oefening te maken: met het budget van jobstudenten kan je een stevig vrijwilligersbeleid uitwerken.
- Van dure uitstappen naar goedkope en buurtgerichte uitstappen?
Kijk eens welk deel van het speelpleinbudget naar uitstappen gaat. Misschien is het niet nodig om met z'n allen naar een pretpark te gaan. Of als werking geld bij te passen. Je kan net zo goed iets in de buurt bezoeken: de brandweer, de kinderboerderij, een bedrijf van één van de ouders, meespelen op een ander speelplein, ...
- Is al dat duur speelmateriaal wel nodig?
Investeer in duurzaam en/of gratis materiaal bij de middenstand, via ouders, animatoren. Deel materiaal met jeugdbewegingen (bv. de Scouts heeft zijn sjorpalen buiten het kamp in de zomer misschien niet nodig), plaatselijke school of de kinderopvang.
- Kijk kritisch naar de vieruurtjes op het speelplein?
Zijn die inbegrepen? Kan dat goedkoper? Kraantjeswater is even dorstlessend als fair-trade fruitsap en misschien kan die koek wel van een discountsupermarkt komen? Elke dag een beetje besparen op vieruurtjes scheelt heel wat op het einde van de zomer!
- Bekijk de animatorenwerking?
Ga samen na wat je ECHT belangrijk vindt en wat je kan schrappen (bv. truien, gratis weekend, BBQ's, deel van de onkostenvergoeding, ...)
- Huren jullie een locatie aan een hoge prijs?
Ga onderhandelen of ga op zoek naar een alternatief.
- Hebben jullie een opendeurdag met 7 springkastelen en 3 dure optredens? Voorzie je 5000 euro voor een eenmalige buitenspeeldag? Ook dat kan meer kleinschalig en goedkoop. Het is toch de bedoeling dat ouders op een opendeurdag zien hoe het speelplein echt werkt?

1. Wat is een begroting?

Een begroting is een inschatting van alle inkomsten en uitgaven van het volgende jaar.

2. Waarom zouden wij dat opmaken?

Een begroting is een beleidsinstrument dat het speelpleinbestuur aanzet om doordachte keuzes te maken. Geen begroting opmaken kan één van volgende negatieve gevolgen hebben:

- Er staat geen rem op de uitgaven en op een bepaald moment is het geld op. Oeps.
- Je hebt schrik om geld uit te geven ("we moeten spaarzaam zijn") en investeert onvoldoende in de werking.

3. Hoe begin je daar aan?

Lijst in de eerste plaats al jullie bronnen van inkomsten op. Voor quasi alle werkingen zullen dat werkingssubsidies, inschrijvingsgelden, subsidies voor animatorenvergoeding, project duurzaamheid en terugbetaling ocmw zijn. Daar kunnen per werking nog andere dingen bijkomen: kasactiviteiten (bv fuif, koekjesverkoop...), huursubsidies...

Ook van alle uitgaven maak je een lijstje. Materiaal, leidingsactiviteiten, eten en drinken op het speelplein, uitstappen, vorming, gsm-kosten, drukwerk, huur, uitbetaling animatorenvergoedingen...

Dan plak je hier een bedrag op. Dat kan nattevingerwerk zijn, maar het kan ook beter berekend:

- Kijk naar de inkomsten en uitgaven van vorig jaar als maatstaf
- Maak keuzes: gaan we meer/minder investeren in materiaal, leidingsactiviteiten...

Als jullie werkgroepen hebben, kan je deze ook betrekken in de opmaak van de begroting. Dat kan op 2 manieren:

1. Top down: je kent elke werkgroep een bedrag toe, hun budget van dit jaar.
2. Bottom up: je vraagt aan elke werkgroep hoeveel budget ze nodig hebben.

Deze tweede benadering heeft als groot voordeel dat je de werkgroepen al in het begin van het jaar aan het denken zet en ze eigenlijk dwingt om goed te plannen. Want geen planning is geen budget en zonder centjes kunnen ze waarschijnlijk niet veel. Nadeel is uiteraard dat de som van de gevraagde bedragen niet zal overeenstemmen met het totaalbudget voor werkgroepen (bvb je hebt drie werkgroepen die elk 500 euro nodig hebben, maar je hebt maar 1000 euro in totaal. Je zal dan moeten gaan onderhandelen.

4. Moeten inkomsten gelijk zijn aan uitgaven?

- Inkomsten > uitgaven (= sparen, reserve opbouwen)
Dit is enkel nodig als je er een plan mee hebt. Bvb grote investering in materiaal, nieuwe truien om de drie jaar, viering van een jubileum. Een kleine reserve voor onverwachte uitgaven of onvoorzien lage inkomsten is wel aangewezen.
- Inkomsten < uitgaven (= ontsparen)
Kan in jaren van de geplande investering. Bvb dit is het jaar van de nieuwe truien, dit jaar bestaan we 20 jaar en dat vieren we.
Kan je ook doen als er de vorige jaren structureel te weinig is uitgegeven en je er dus veel geld op je rekening staat. Pas op: doe dit niet voor gewone werkingskosten, dan stel je enkel maar verdere besparingen uit.
- Inkomsten = uitgaven (= break-even)
Dit is een goede doelstelling om (gemiddeld gezien over meerdere jaren) aan te voldoen. De subsidies die jullie krijgen zijn bedoeld om uit te geven in functie van het speelplein en niet om stof te staan vergaren op de bankrekening

Ja er zijn besparingen en het ligt al vast waarop

Als het duidelijk is dat er bespaard werd op het speelplein, zoek je uit waarop precies. Ga na of de eigenheid geraakt is.

Deze vragen kan je stellen:

- Is het speelplein minder open en toegankelijk dan vroeger?
- Zijn de speelkansen voor kinderen verminderd?
- Heeft de ploeg evenveel inspraak en zijn de animatoren even betrokken?

Eigenheid niet geraakt?

Oef. Opluchting. Hoewel een speelpleinploeg deze besparingen erg kan vinden, zijn dit soort besparingen relatief, als je vanuit eigenheid kijkt. Besparingen op randelementen bv. truien, grote uitstappen of opendeurdagen vormen niet meteen een bedreiging voor de kern van speelpleinwerk.

In dit geval bespreek je de besparingsmaatregelen met de ploeg en maakt duidelijk dat de juiste keuze werd gemaakt door het bestuur. Je kan vertellen hoe het anders had kunnen lopen.

Zorg ervoor dat je de goede relatie met de financierende overheid behoudt door dit ook te benoemen. Maak duidelijk dat de werking op deze manier de eigenheid kan behouden en zorg ervoor dat ze weten wat die kern precies is in functie van eventuele andere beslissingen in de toekomst. In het beste geval is de stuurgroep van jullie speelplein of de ploeg in zijn geheel betrokken bij deze keuze. Laat dan jullie appreciatie blijken. Indien niet, is dit de moment om aan te brengen dat jullie in de toekomst wel mee betrokken willen worden bij dergelijke beleidsbeslissingen.

Zorg ervoor dat je als speelplein verder ook sterk blijft staan. Ga door naar de titel 'de toekomst', achteraan deze bundel, om te lezen hoe je dat kan doen.

Eigenheid geraakt?

Als een bestuur besparingen heeft doorgevoerd die aan de kern van het speelpleinwerk raken, dan is het tijd om duidelijk te maken aan het beleid dat de foute keuze gemaakt is. Probeer argumenten te verzamelen om in te gaan tegen besparingen op de kern van speelpleinwerk, zodat je sterk staat om de juiste keuze voor te stellen en te gaan verdedigen.

Effectenrapport:

! WERKVORM !

Deze werkvorm maakt duidelijk welke effecten bepaalde voorstellen gaan hebben. Probeer de volgende zin aan te vullen: als de speelpleinwerking gaat besparen op, dan... Denk goed door en verzin minstens 5 'dan' voor 1 'als'.

Ga ook verschillende keren door en maak er een ketting van. Zo raak je tot op de bodem van wat het speelpleinwerk in de gemeente betekent.

- ALS de inkomprijs stijgt, DAN bereiken we minder kinderen uit kansarme doelgroepen.
- ALS we minder kinderen uit kansarme doelgroepen bereiken, DAN hebben die geen speelkansen meer...

Doe dit voor thema's die bij jouw speelpleinwerking ook echt van toepassing zijn. Een inspiratielijstje: centralisatie-decentralisatie, meer geld vragen voor kinderen (voor iedereen of enkel die uit buur gemeenten), lagere animatorenvergoedingen, minder animatoren inzetten, minder extra's voor animatoren...

Verzamel objectieve gegevens.

Onderzoek wat er gaat wijzigen op jouw speelpleinwerking en bevraag de buurgemeenten of vergelijkbare speelpleinwerkingen

Bel je lokale ondersteuner van de VDS, die kan je helpen met het zoeken naar vergelijkbare speelpleinwerkingen om cijfers op te vragen. Bekijk cijfers steeds genuanceerd, bv. Deelnameprijzen: Is die voor een hele dag of een halve dag? Met maaltijd en busvervoer inbegrepen? Vieruurtje erbij? Als je alle nuances meeneemt, vormen dergelijke cijfers een stevige basis om het beleidsniveau te overtuigen. Maak de cijfers tastbaar en overzichtelijk, in tabellen en grafieken.

Wat als... de speelpleinwerking niet meer zou bestaan.

! WERKVORM !

Vul de zin aan met een heleboel antwoorden. Je kan vanuit verschillende brillen kijken, om zo de invloed op alle betrokken partijen duidelijk te maken.

Kinderen / Ouders / Buurtwerk / Burgemeester / Scholen / Kinderopvang / Animatoren

Maak het wat animatiever in de vergadering: je kan zorgen voor echte brillen of verkleedkledij om je nog meer in het standpunt van die persoon in te leven. Zo kom je tot redenen waarom speelpleinwerk bestaat in de ogen van verschillende doelgroepen. Dit lijkt een radicale oefening, maar je kan er makkelijk het belang van het speelplein voor verschillende betrokkenen uithalen. Dat levert dan weer argumenten op om in gesprekken te gaan gebruiken.

WERKFORM 1

Maak aan de hand van het nieuwe subsidiebedrag een begroting of financiële planning op. Vergelijk deze en haal er de pijnpunten uit. Op die manier heb je objectieve cijfers om te tonen dat de kern van het speelplein in gevaar komt.

BRONNEN

- **P** Lees het speelpleinreglement of jeugdwerkreglement waaronder jullie gesubsidieerd worden. Aan welke kwaliteitseisen moeten we voldoen? Leg dit naast het budgetplan en overweeg wat er wel en niet meer mogelijk is.
- Vijfjaarlijkse Speelpleinenquête 2010: dit document bevat gegevens van alle speelpleinen, objectief gemeten door de VDS. Je kan het eindrapport lezen op www.speelplein.net > speelpleinen > publicaties en documenten > Vijfjaarlijkse Speelpleinenquête. Deze enquête schept een beeld van het speelpleinwerk op heel wat vlakken (aantal kinderen, animatoren, inschrijfprijs, locatie, terrein). Het kan nuttig zijn om jullie eigen werking in een ruimer perspectief te bekijken.
- Jullie foto-archief: zoek foto's en filmpjes die zo goed mogelijk tonen wat jullie op het speelplein doen, liefst op de drie punten die de kern van de zaak vormen (openheid – kinderen – jongeren). Deze kan je meenemen naar beleidsmakers om hen een beeld te geven van jullie werking.
- Gebruik de visietekst bij het begin van deze bundel. Deze tekst is bedoeld om aan niet-speelpleinkenners duidelijk te maken waar het speelpleinwerk om draait. Je kan deze gebruiken en met eigen voorbeelden en anekdotes aanvullen.

Het is nog niet zeker dat er besparingen zijn

Het zou kunnen dat jullie nog niet weten of er besparingen zijn op vlak van het speelplein, ook al heb je het meer-jarenplan proberen te lezen, zoals in het begin van de bundel staat.

Wat doe je dan? Probeer de 'temperatuur' te meten die rond besparingen hangt.

Als er veel dingen in de richting van de zomer hetzelfde blijven als vorig jaar, dan is er niet meteen reden tot paniek. Daaruit kan je, wellicht, afleiden dat het speelplein niet veel moet inboeten of besparen. Dan maak je best ook geen slapende honden wakker. Mensen die nog niets hebben gehoord van besparingen, moet je ook niet gaan motiveren om in de speelpleinbudgetten te knippen...

Als je wel heel wat 'geruchten' opvangt of dingen hoort in de wandelgangen, dan loont het de moeite om aan de slag te gaan. Neem er de werkvormen van de vorige bladzijden bij en vorm een eigen speelpleinvisie met de ploeg. Zo sta je sterk als er vragen op jullie afkomen en kan je al preventief tewerk gaan. Op basis van een doordachte visie, maak je doordachte keuzes.

Schrijf een eigen speelpleinvisie

Nu alle input met de ploeg verzameld is, is het tijd om jullie eigen speelpleinvisie uit te schrijven. Dat hoeft geen volledig boek te zijn, maar kernachtig waar jullie voor staan. Een uitgeschreven visie zorgt ervoor dat jullie op één lijn staan, allemaal dezelfde boodschap uitdragen én de juiste keuze kunnen verantwoorden: dat is belangrijk.

De missie van een speelplein beschrijft waarom jullie doen wat jullie doen, en geeft zo antwoord op de vragen waarom het belangrijk is dat jullie bestaan. Wat is de meerwaarde van jullie werking? Waarin verschillen jullie van andere initiatieven, kortom wat maakt jullie werking uniek?

Een visie geeft aan wat de ambitie is van het speelplein op lange termijn. Waar willen jullie werking binnen 5 jaar staan?

Hoe ziet jullie speelplein er in 2020 uit?

Een visie mag best een beetje dromerig zijn.

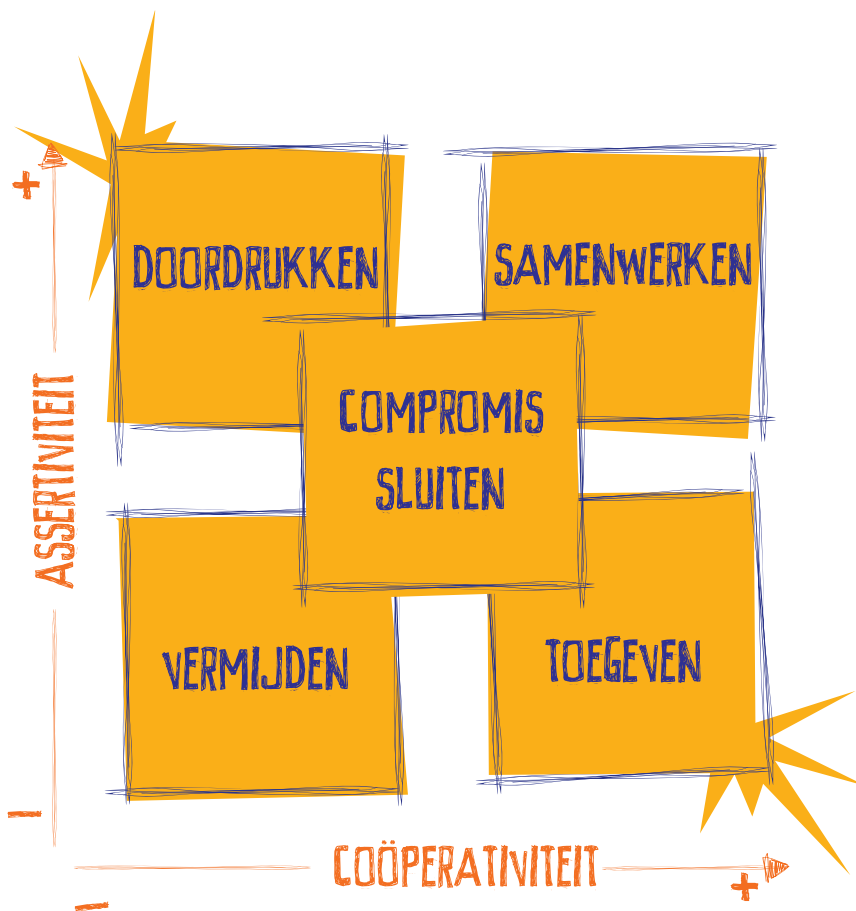
Je kan stukken uit deze visietekst (blz. 4) knippen en aanvullen met eigen voorbeelden en anekdotes. Zorg dat de visie tastbaar is gemaakt en duidelijk zegt waar het om gaat.

! WERKVORM !

De kernwaarden bepalen vanuit welke overtuiging en welke waarden jullie speelplein haar taak wil waarmaken, dat waar de werking wil voor en achter staan. Hopelijk sluit dit aan bij de kern van speelpleinwerk zoals omschreven in de visietekst aan het begin van deze bundel.

- Leg basisprincipes vast over het speelaanbod, jullie speelpleinploeg, toegankelijkheid, organisatorische onderbouw en externe relaties. Je vindt het speelpleinbasisschema als leidraad achteraan deze bundel.
- Je vindt meer inspiratie over wat speelpleinwerk precies is in DNA 15 'the S files'. Elk speelplein dat lid is van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk krijgt een herwerkte versie tegen eind maart in de brievenbus.
- Op de VDS-bibliotheek¹ vind je heel wat visiewerkvormen die je kan gebruiken, zoals werken met foto's, gerichte vragen en stappenplannen om een visie op te bouwen. Daarnaast vind je visieteksten van andere speelpleinen die als inspiratiebron kunnen werken. Gebruik ze!

Missie, visie en kernwaarden bepalen jullie strategie. In de strategie wordt vastgelegd hoe je speelpleinwerking haar missie, visie en kernwaarden wil realiseren. In goede en slechte tijden. Ook op momenten dat er bespaard moet worden, is het belangrijk om je missie, visie en kernwaarden niet – zomaar – op te geven.

Dit schema helpt je om uit te zoeken welke strategie je als speelplein in bepaalde situaties aanneemt, bijvoorbeeld bij besparingen;

Op de verticale as staan de behoeften van het speelplein en op de horizontale as staan de behoeften van het gemeentebestuur. Probeer na te denken wat in jullie situatie de beste aanpak lijkt.

- Vermijden: Hier gaan jullie niet in conflict met het bestuur. Iedereen blijft waar hij/zij is en wacht verder af.
- Doordrukken: Hier ga je voor het doordrukken van jullie eigen mening, voor het vergroten van de pot en kleine of grote eisen stellen.
- Samenwerken: Hier ga je op zoek naar een oplossing die voor beide alle behoeften invult, een consensus. Dit is vaak moeilijk te bereiken en het resultaat van heel wat onderhandelingen, maar zeker het proberen waard.
- Toegeven: Hier ga je binnen het kader van de gemeente de werking aanpassen en verder werken, er verandert niets wezenlijks op vlak van geld voor speelpleinwerk.
- Compromis sluiten: Hier ga je op zoek naar oplossingen waar beide partijen zich kunnen vinden.

Gemeentebestuur-proof?

Maak het materiaal dat je hebt 'gemeentebestuur'-proof. Jullie mening moet begrijpbaar zijn voor mensen die speelpleinwerk niet kennen, niet begrijpen en jullie nooit of nauwelijks aan het werk zien; de secretaris, de personeelsdienst...

Enkele tips:

Zorg ervoor dat ambtenaren een duidelijk zicht krijgen op de praktijk in een taal die voor hen verstaanbaar is. Bereid je voor op denkpatronen vanuit 'cijfers'. Voor mensen die bij de gemeente werken, bestaat er heel veel uit cijfers: inkomsten, uitgaven, aantal animatoren, aantal kinderen... Dit is een andere logica dan de onze. Voor ons is het belangrijk dat kinderen zich in de eerste plaats amuseren en niet hoeveel kinderen dat precies zijn. Probeer je erin te verplaatsen en ook vanuit hun standpunt te kijken.

- Maak duidelijk dat er mensen achter die cijfers zitten: gemotiveerde vrijwilligers die zelf nadenken en een idee hebben over de praktijk waarin ze meedraaien. Met enkele vrijwilligers langsgaan toont wie er achter de werking zit: jonge mensen die hier heel betrokken zijn. Met een hele groep de deur van het gemeentebestuur platlopen, heeft wellicht ook niet het gewenste effect. Zorg voor een goed evenwicht!
- Zoek persoonlijke linken met de gemeente-ambtenaren: familie, vrienden, kennissen, collega's die je als voorbeeld kan aanhalen. Misschien heeft de persoon in kwestie wel kinderen op het speelplein zelf? Als dat niet zo is, probeer je het verhaal van het speelplein zo concreet mogelijk te vertellen: vanuit het standpunt van een kind dat je als voorbeeld gebruikt.
- Gebruik beelden. Ambtenaren van de gemeente (behalve dan die van de jeugddienst □) komen niet spontaan langs op het speelplein. Je kan ze uitnodigen, maar het is moeilijk om hen hier echt toe te brengen. Je kan beelden gebruiken: foto's of filmpjes van hoe jullie spelen, hoe de animatorenploeg werkt, hoe een dag op het speelplein eruit ziet. Neem deze mee en maak hiermee de eigenheid van speelpleinwerk duidelijk.
- Leg altijd uit (en blijf uitleggen) wat precies de eigenheid van speelpleinwerk is. Hiervoor kan je de tekst in het begin van de bundel meenemen. Die is vanuit de VDS geschreven wat misschien meer kracht geeft tegenover een secretaris of een schepen.

HET DOEN

Maak een ACTIEPLAN

Na de denkoefening met de hele ploeg, kan je acties gaan oplijsten. Doorloop de volgende stappen en kom zo tot een actieplan. In bijlage vind je er eentje kant-en-klaar om in te vullen.

NIVEAU

Beslis eerst op welke niveaus je mensen gaat aanspreken. We maken je kort wegwijs in de gemeentestructuur met enkele definities. Die structuur ziet er natuurlijk niet in elke gemeente hetzelfde uit, je kan dit lijstje gerust aanpassen aan jullie eigen situatie.

De Burgemeester

De burgemeester staat aan het hoofd van de gemeentelijke administratie en is meestal voorzitter van de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen. Hij/zij moet ervoor zorgen dat de wetten en de besluiten van hogere overheden uitgevoerd worden.

College van burgemeester en schepenen

Het bestuur van een gemeente wordt uitgeoefend door het college van burgemeester en schepenen, soms ook schepencollege genoemd. Het college beslist in de regel bij consensus. Het college doet het dagelijks beheer van de gemeente en voert de taken uit vanuit de federale, Vlaamse of provinciale overheid die aan hen zijn toevertrouwd. Het is het college dat ook de gemeenteraad voorbereidt en de laatste stem heeft over gemeentelijke personeelszaken. Alle beslissingen van het college worden neergeschreven in verslagen. De verslagen van het schepencollege zijn openbaar. De verslagen kunnen opgevraagd worden door gebruik te maken van openbaarheid van bestuur

Schepen van Jeugd.

Een schepen is een openbaar bestuurder op plaatselijk niveau. Een schepen op gemeentelijk niveau is vergelijkbaar met de functie van minister in de federale of gewestelijke politiek. De schepen maakt deel uit van het college van burgemeester en schepenen.

De Gemeenteraad

Een gemeenteraadslid is een gekozen volksvertegenwoordiger binnen een gemeente. Alle gemeenteraadsliden van één gemeente vormen samen de gemeenteraad van de betreffende gemeente. In de gemeenteraad zitten alle partijen samen.

(P) In een gemeenteraad zitten ook oppositieleden: leden van partijen die niet aan de macht zijn. Afhankelijk van je band met de gemeenteraadsliden kan je overwegen om contact op te nemen met de oppositie. Dat kan ervoor zorgen dat iemand luistert naar jullie verhaal en op een gemeenteraad ook kritische vragen kan stellen of een thema kan aanbrengen. Probeer goed in te schatten wat voor een gevolgen dit zal hebben, blaas als speelplein niet te snel de bruggen op met het gemeentebestuur.

De financieel beheerder (de vroegere ontvanger)

De financieel beheerder staat in voor de financiële aspecten van het meerjarenplan en het budget en voert de boekhouding uit. Daarnaast int deze persoon de belastingen en andere inkomsten (bv. deelnamegeld van het speelplein).

De personeelsdienst

De personeelsdienst is de gemeentedienst die instaat voor alle personeelsaangelegenheden van de verschillende diensten. Deze dienst maakt een personeelsbeleid als kader bij het invullen van gemeentelijke functies. Daarnaast stelt deze dienst een begroting op, doen ze de loonverwerking en tal van administratieve taken.

De secretaris

De secretaris wordt aangesteld door de gemeenteraad. Hij/zij staat in voor de leiding van de gemeentelijke diensten en is bevoegd voor het dagelijks personeelsbeheer. Daarnaast doet de secretaris de voorbereiding van de gemeenteraad. De secretaris speelt een belangrijke rol in het managementteam en sluit met het college een afsprakennota af in het begin van een bestuursperiode. Tenslotte tekent de secretaris als eerste elke financiële beslissing.

Overleg diensthoofden (managementteam)

Elke gemeente heeft een managementteam waar de secretaris en de financieel beheerder zeker deel van uitmaken. Het team staat onder leiding van de gemeentesecretaris. Het managementteam zorgt voor de nodige coördinatie tussen de gemeentelijke diensten bij de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie. Het managementteam bewaakt de eenheid in de werking, de kwaliteit van de organisatie en de werking van de gemeentelijke diensten en de interne communicatie.

Diensthofd jeugddienst

Het diensthofd is de verantwoordelijke voor de gemeentedienst. Dit kan een dienst met enkel 'jeugd' als bevoegdheid zijn, maar ook een samengestelde dienst; bv. 'cultuur-jeugdsport'.

Jeugddienst

De jeugddienst staat in voor de uitvoering van het jeugdbeleid en voor de dienstverlening aan de jeugd in de gemeente. Bij de jeugddienst kan je (meestal) terecht met vragen rond jeugdbeleid, voor informatie, subsidies, infrastructuur en verschillende activiteiten. Afhankelijk van je gemeente werken één of meerdere personen op de jeugddienst. In kleinere gemeentes kan de jeugddienst ook een deel zijn van een vrijetijdsdienst.

HOE?

In een tweede stap ga je na hoe je de mensen gaat aanspreken. Zoek per persoon of niveau naar de juiste weg. We lijsten een aantal voor- en nadelen op van verschillende manieren om mensen binnen je gemeente te bereiken.

	VOORDEEL	NADEEL
Brief/email	- Je kan alle argumenten logisch op een rijtje zetten. - Je hebt tijd om over de inhoud na te denken.	- Kan op de hoop andere post terecht komen en dus minder snel gezien worden. - Zwart op wit woorden zijn moeilijker te nuanceren. Het moet exact juist zijn
Gesprek	- Face to face contact. - De gemeente ziet de mensen achter de cijfers. - Je kan inspelen op vragen die leven en meten	- Goede voorbereiding is nodig. - Soms moeilijk te regelen met agenda's.
Officiële weg: jeugdraad	- - Gekend orgaan, ook bij het bestuur. - - Je vindt medestanders in je gemeente en zorgt voor een draagvlak voor een probleem.	- - De jeugdraad is met veel bezig. De kans bestaat dat dit advies tussen vele anderen verdwijnt. - - (G) De positie van gemeentelijk jeugdwerk in de jeugdraad is niet altijd even duidelijk.
Officiële weg: nota schepen	- - Dit is een gestandaardiseerde manier om iets aan een schepen te vragen. - - De schepen kent deze manier van werken.	- - De schepen ziet dit probleem net als een ander, het valt niet op.

Als alle besparingen bij jullie al vast liggen, kan je nog gaan voor een budgetwijziging binnen het meerjarenplan. Dit kan op drie niveaus¹

1. Budgetwijziging

Een budgetwijziging is een beleidsrapport, dat verplicht moet worden goedgekeurd door de raad. Onderdelen van dat rapport:

- Verklarende nota met onder meer de motivering voor de budgetwijziging en een opsomming van de wijzigingen aan de oorspronkelijke beleidsnota. Daarbij hoort ook een herziening van het doelstellingenbudget en de financiële toestand;
- Financiële nota met alle gewijzigde onderdelen van de oorspronkelijke financiële nota, en telkens de vermelding van het oude en het nieuwe bedrag. Uiteraard moet het budget ook na een budgetwijziging blijven passen binnen het meerjarenplan.

Een verplichte budgetwijziging moet er onder meer komen voor:

Aanpassingen waardoor het budget niet meer past in het meerjarenplan. Ook het meerjarenplan moet dan aangepast worden. Dat kan in principe telkens als de raad samenkomt. Aanpassingen waardoor het

¹ Met dank aan VVJ voor de informatie, <http://www.vvj.be/faq/hoe-vrij-kan-je-schuiven-met-budgetten>

saldo (inkomsten – uitgaven) van het beleidsdomein zou zakken (meer uitgeven dan de raad heeft toegerekend, mag niet). Bij een stijging van het saldo volstaat een interne kredietaanpassing.

Aanpassingen aan de verbinteniskredieten van een investeringsenveloppe. Die geven immers aan hoeveel een bestuur over de jaren heen kan uitgeven voor die enveloppe. Zowel stijgingen als dalingen.

Aanpassingen van het totale bedrag aan transactiekredieten van de geplande investeringen van een bepaald beleidsdomein voor een bepaald jaar binnen een budgettaire entiteit.

Voor het schuiven met kredieten tussen budgettaire entiteiten is een budgetwijziging nodig. Ook voor een verschuiving tussen beleidsdomeinen.

2. Interne kredietaanpassing

Een verschuiving van de kredieten binnen een beleidsdomein die niet verplicht voor de raad moet komen, moet het college wel goedkeuren onder de vorm van een interne kredietaanpassing. Die bestaat uit een verklarende nota en een interne kredietaanpassing, waarvan respectievelijk de secretaris en de financieel beheerder de voorontwerpen opstellen in overleg met het managementteam.

Een interne kredietaanpassing is bijvoorbeeld nodig wanneer het saldo van een beleidsdomein in positieve zin stijgt (meer inkomsten of minder uitgaven dan verwacht).

3. Verschuiving van kredieten

Voor de verschuiving van kredieten tussen de beleidsvelden in een beleidsdomein, zijn interne afspraken nodig. Op zijn minst zal een diensthoofd of iemand anders zijn goedkeuring moeten geven. Het college kan deze afspraken goedkeuren, maar hoeft niet haar goedkeuring te geven aan verschuivingen van kredieten.

Voor meer informatie hierover kan je terecht bij onze collega's van de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten (VVJ), die je graag adviseren over de werking van een gemeente op het vlak van budgetwijzigingen.

Stem je BOODSCHAP af

Bij het maken van een actieplan, denk je na over wat je precies aan wie wil duidelijk maken. Neem je uitgewerkte visie erbij en stel de boodschap scherp per niveau:

- Zorg daarbij voor een win-win situatie voor iedereen.
- Haal voorbeelden aan die mensen graag horen, vroegere succesverhalen of 'stokpaardjes' kunnen helpen!
- Zorg ervoor dat je op elk niveau vraagt naar die zaken waar die persoon kan over beslissen of invloed over heeft.
- Kan je verwijzen naar vroegere gebeurtenissen die relevant zijn?

FASERING

Zorg voor een logische opbouw en vul het actieplan zelf in. Wie wil je eerst contacteren, wie daarna? Werk van 'laag' naar 'hoog', zo wordt de speelpleinwerking stilaan zichtbaar voor het beleid.

Je kan het plan op de volgende bladzijde gewoon invullen, dan heb je een overzicht van wie je allemaal wil contacteren. Verdeel meteen ook de taken onder de ploeg, zo weet iedereen wat er gaat gebeuren.

RESULTAAT

Fase & Datum	Wie?	Op welke Manier?	Boodschap	Wie voer uit?
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
...				

Protestacties

Als het niet gelukt is om via het actieplan het gemeentebestuur te overtuigen van de juiste keuze, kan je overwegen om als speelplein te gaan protesteren.

Let hiermee op: protesteren kan heel wat goede banden verbreken. Denk goed na op voorhand en ga constructief te werk. De volgende tips helpen je op weg:

- Zorg ervoor dat jullie boodschap positief blijft.
Voorbeeld: 'Wij willen spelen' in plaats van 'spelen kan niet meer'.
- Speel op de bal en niet op de man.
Voorbeeld: 'Scheper, we willen meer geld voor materiaal' en niet 'Scheper, je bent helemaal niets waard'.
- Zorg voor een speelse aanpak.
Voorbeeld: verkleed je en ga naar het gemeentehuis.

Er zijn véél manieren om actie te voeren. Geef je actie via verschillende kanalen vorm.

Nog een bijzondere actie: bij de gemeente kan je een verzoekschrift indienen.

Dit doe je bij het gemeentelijke orgaan dat bevoegd is voor dat verzoekschrift. Dat is een verzoek om het thema op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen. Daarnaast hebben inwoners van de gemeente ook het recht om steun te zoeken bij andere inwoners (ouder dan zestien jaar). Als de volgende aantallen gehaald worden, komt het thema sowieso op de agenda:

- 15000 inwoners: 2% van de inwoners
- 15000-30000 inwoners: 300 inwoners minimum
- Meer dan 30000 inwoners: 1% van de inwoners.

Het thema dien je in op minstens 20 dagen voor de volgende gemeenteraad, dan wordt het meteen behandeld¹.

¹ Uit: handboek Lokaal Jeugdbeleid, Politeia.

Niet gelukt?

Neem er vrede mee of net niet..

Als het visie vormen, mensen aanspreken en protesteren niets heeft opgeleverd, kan een speelpleinploeg geweldig gedemotiveerd raken. Uitspraken als 'dan stoppen we wel met 't speelplein' worden al eens gedaan. Je zou voor minder: de speelpleinwerking ligt jullie allemaal nauw aan het hart en jullie zijn er intensief en betrokken mee bezig.

Tijd om even stil te staan en te kijken welke kant het uit moet.

Als jullie overwegen om te stoppen, bekijk dan even dit:

- Willen we nog verder?
 - Hoe is de sfeer?
 - Is er nog 'goesting' in de ploeg?
 - Welke motivatie is er? Voor wie doen we het?
- Kunnen we nog verder?
 - Kunnen we de uitdagingen aan die voor ons liggen?
 - Welk draagvlak is er nog?
 - Zijn er genoeg mensen om mee verder te gaan?
 - Sterker, zijn er gemotiveerde mensen om mee verder te gaan?
- Wie kan helpen?
 - Zijn er mensen in de gemeente die het willen overnemen?
 - Van andere verenigingen? Andere speelpleinen?
 - Kan de VDS nog iets betekenen?

Pas als je alle vragen overwogen hebt en een negatief antwoord hebt geformuleerd, kan je denken aan stoppen van een speelpleinwerking, en dan nog... Wat we willen zeggen is: maak er een weloverwogen beslissing van!

Als jullie besluiten om niet te stoppen met het speelplein, is het belangrijk om vrede te nemen met de beslissingen die in heel dit proces zijn genomen. Het heeft geen zin om misnoegd te zijn en hier telkens op terug te komen. Verzamel alle krachten om positief aan het speelplein te werken. Zo kan je met een nieuwe basis weer beginnen.

Kijk zeker naar de volgende bladzijden, daarin vind je tips om toch nog extra middelen te vinden en je eigen speelpleinambitie waar te maken!

Verder met te weinig geld om de kern goed te behouden

Je kan als speelpleinwerking op zoek gaan naar extra financiële middelen. Zo kan je ervoor zorgen dat kinderen meer speelplezier beleven, kortom: dat het speelpleinwerk ook speelpleinwerk kan blijven! Maak hierbij de juiste keuze en zet extra middelen in op zaken die de speelkwaliteit ten goede komen.

(Project)subsidies:

Je kan de speelpleinwerking een extra duwtje in de rug geven, door in te tekenen op extra subsidies of projectsubsidies;

- (P) Nieuwe subsidiekanalen binnen de gemeente: rond buurtwerk, feesten, voor evenementen, cultuur, welzijn... Bekijk wat de gemeente subsidieert en ga bij verschillende diensten langs om kansen voor het speelplein te zoeken.
- Kijk eens over de grens. Check de inschrijffijsten van het speelplein. Veel kinderen uit een andere gemeente omdat jullie op een grens liggen? Ga daar even langs voor subsidie-opties in deze gemeenten. Je weet maar nooit!
- Subsidies voor specifieke projecten kan je op verschillende plaatsen vinden: bij de overheid, banken, stichtingen, openbare instellingen en privé-organisaties. Projectoproepen gaan dikwijls over thema's als toegankelijkheid, kansen voor kinderen en jongeren... Met een beetje denkwerk kan je al snel een link tussen de projectoproep en jullie speelpleinwerking vinden.

(G) In de meeste projectreglementen staat expliciet vermeld of een gemeentebestuur al dan niet in aanmerking komt voor een projectaanvraag. Staat het niet expliciet vermeld, dan mag je ervan uitgaan dat je in aanmerking komt. Enkel het gemeentebestuur (het College van Burgemeester en Schepenen) kan een project indienen. De jeugddienst kan dit niet op eigen houtje doen. Dat maakt het natuurlijk een stuk omslachtiger. Dat neemt niet weg dat een jeugddienst samen met een stuurgroep gerust voorstellen kan doen.

Meer info over het schrijven van projecten zelf, kan je vinden in de brochure 'een fluitje van een cent'; www.interculturaliseren.be/fileadmin/user_upload/_temp_/fluitjevaneencent.pdf

Financiële actie!

- Als speelpleinwerking kan je financiële acties doen om meer geld in 't laasje te brengen. Dit kost wat energie en denkwerk. Ga hier als speelpleinwerking speels en creatief mee om! Een inspiratie-lijstje (wolk met ideeën) eetfestijn, BBQ, rommelmarkt, fuiven, verkopen van koeken, postkaarten, stylo's of iets origineler, carwash, pannenkoekenslag, wandeltocht, recordpoging, veiling, filmfestival...
- (G) Je kan als ploeg van een gemeentelijk speelplein best acties ondernemen die geld in het laasje brengen, maar binnen de procedures van een gemeente is het niet evident om dat geld ook rechtstreeks in de speelpleinkas te steken. Er zijn voldoende voorbeelden in de praktijk die aantonen dat het kan. Waar een wil is, is een weg ... maak vooraf goede afspraken met je bestuur.

De VDS helpt je graag verder met meer en concrete info over de verschillende manieren waarop het kan.

Sponsoring en giften van bedrijven

- (P) Je kan als speelpleinwerking ook gaan voor sponsoring, meestal van bedrijven. Dat wil zeggen dat je geld of spullen krijgt, in ruil voor een tegenprestatie. Zorg ervoor dat die tegenprestatie speels blijft. Overweeg goed als werking met welke merken/bedrijven je je wil associëren. Probeer sponsormateriaal te verkrijgen dat niet te hard opvalt (bv. niet: speelplein T-shirt met een groot logo, maar wel een banner aan de zijkant van je speelplaats). Deze optie is makkelijker voor particuliere speelpleinwerkingen, omdat je de inkomsten rechtstreeks kan hebben en ze niet in dé grote pot van de gemeente verdwijnen.

Zijn jullie een vzw? Dan betaal je verplicht btw vanaf de eerste euro sponsoring. Dan kan je hier nalezen: http://financien.belgium.be/nl/vzws/belastingen_en_btw/

- Plan een zoektocht bij bedrijven die gratis spullen ter beschikking hebben.
Het proberen waard, zeker als je in het bedrijf een (mama of papa van een) speelpleiner kent;

Vieruurtjes & co: bij een koekjesfabriek in de buurt misschien?

Materiaal: autobanden, paletten, karton, oude kleren, piepschuim...

Veel dingen die bedrijven weggooien hebben nog heel wat speelkansen!

Diensten: een springkastelenverhuur die in de zomer de stockage op het speelplein doet voor alles wat niet verhuurd is, camionettes van bevriende bedrijven gebruiken, ...

DE TOEKOMST - speelpleinwerk als sterk merk

OP JOUW WERKING

Oef, de hele beslissingsboom is doorlopen. Een boeiend proces voor je speelpleinwerking zodat je weet waar je staat, maar... 't is nog niet afgelopen. Integendeel!

Zorg ervoor dat je blijft werken aan het speelplein. Zo behoud je een goede band met het beleid en maak je van je eigen speelpleinwerking een sterke organisatie!

Maak je speelplein zichtbaar.

Zowel in de buurt, bij de middenstand, als bij het beleid. En vooral bij het beleid: ken hen en zorg dat zij het speelplein kennen. Werken aan de PR van het speelplein doe je voortdurend, ook als het (terug) goed gaat. Dit kan door babbeltjes, telefoontjes, brieven, kerskaartjes, opendeurdagen, bezoekmomenten. In de DNA-brochure 24 'externe relaties' lees je meer! (prentje DNA externe relaties)

Ga naar de jeugdraad of blijf in de jeugdraad als je er al in zat.

(G) Ook als gemeentelijk speelplein is dat belangrijk: jullie zijn ook een belangrijke groep jongeren in de gemeente. Het is niet omdat het speelplein door de jeugddienst georganiseerd wordt, dat de animatorenploeg niet in de jeugdraad zou kunnen zitten. Ga gerust samen met de jeugdraad voor het verdedigen van de jeugd in jouw gemeente!

Ken de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk:

de VDS is dé koepel van het speelpleinwerk. Door advies, uitwisseling, vorming en info maken we het speelpleinwerk sterker. We bouwen aan alle speelpleinwerkingen in Vlaanderen en Brussel, dus ook aan die van jou! Bij je lokaal ondersteuner kan je altijd terecht!

DE VDS DENKT AAN DE TOEKOMST VAN HET SPEELPLEINWERK

vervolg van de campagne

Binnen dit deel van de campagne 'speelpleinwerk moet speelpleinwerk blijven!' hebben we gefocust op besparingen die de kern van speelpleinwerk raken. Maar ook andere maatschappelijke thema's bedreigen die eigenheid, zoals een tekort aan opvang waarvan soms verwacht wordt dat speelpleinwerk de oplossing biedt.

Daarom trekken we de campagne door de komende maanden en focussen we telkens op een ander aspect. Bij het begin van de zomer (2014) willen het opvang versus speelpleinverhaal onder de aandacht brengen en in het najaar (2014) brengt de VDS een toolkit uit met werkvormen om je eigen speelpleinidentiteit -en visie op te bouwen. In 2015 staat het thema 'visie lokaal' zelfs helemaal bovenaan onze agenda.

Samen maken we van speelpleinwerk een sterk merk!

Veel succes!

**vlaamse dienst
speelpleinwerk**

LANGE RIDDERSTRAAT 22 – 2800 MECHELEN
www.speelplein.net

! WERK VORM !

MATERIAAL

ANIMATEUREN-
ACTIVITEITEN

ANIMATEUREN-
BEDANKINGEN

DRANK & ETEN
OP
VERGADERINGEN

AANTAL ANI-
MATEUREN

ONDERDEEL VAN
DE WERKING
SCHRAPPEN
[TIJNERS, KLEUTERS,...]

MINDER WEKEN
SPEELPLEIN

PROMO

VERUURTJE

ANIMATOR-
VERGOEDING

T-SHIRTS, TRUIEN
VOOR DE
ANIMATEUREN

PRIJS
SPEELPLEIN
OMHOOG

DAGUITSTAPPEN

VORMINGEN

het speelpleinbasisschema

speelpleinwerk

is een jeugdwerkvorm met kinderen als doelgroep, vakantie als actieperiode en spelen als hoofddoel. Het speelpleinwerk in totaliteit is heel verscheiden en heeft een sterk lokaal karakter. Daarom kan iedereen:

een eigen visie en beleid ontwikkelen

De manier waarop alle medewerkers denken over vrije tijd voor kinderen, over de betekenis van spelen en over de rol van het speelplein, bepaalt welke keuzes gemaakt worden op vlak van:

SPEELKANSEN

Speelaanbod dat gebaseerd is op een variatie aan:

- georganiseerd, voorbereid spelen vanuit animatoren
- spontaan spelen van kinderen

Speelimpulsen vanuit:

- kinderen
- animatoren
- speelmateriaal
- speelruimte (infrastructuur, terrein en omgeving)

Binnen een **speelsysteem** met doordachte:

- groepsindeling
- dagindeling
- keuzemogelijkheden

SPEELPLEINPLOEG

Alle medewerkers die actief bijdragen aan de realisatie van de werking

- animatoren
- hoofdanimatoren
- verantwoordelijken en bestuur
- logistieke en administratieve hulp

hebben baat bij

Loopbaanbegeleiding

- aantrekken en selecteren
- introduceren
- begeleidershouding
- vorming en stagebegeleiding
- uitdaging en verantwoordelijkheid
- vieren en afscheid nemen

Ploegbaas

- taakinvulling en -verdeling
- ondersteuning en coaching
- interne communicatie

Jaarwerking

- inspraak
- participatie
- ontspanning

Positieve cultuur

- verbondenheid met elkaar
- identificatie met de werking
- algemene sfeer en ambiance
- omgaan met storend gedrag

ORGANISATORISCHE ONDERBOUW

Praktisch-organisatorische taken

- dagverloop
- avontuurlijkheid en veiligheid
- administratie
- vervoer
- catering
- materiaalbeheer

Wettelijke verplichtingen

- voorzieningen (sanitair, water en elektriciteit)
- toestellen en infrastructuur
- verzekering
- fiscale attesten
- informatienota vrijwilligers
- vzw-verplichtingen of andere organisatievormen

Inhoudelijke taken

- profiel van de werking
- beheersstructuur
- overlegstructuur
- statuut van de begeleiders
- werkmiddelen
- huishoudelijk reglement
- samenwerkingsvormen op zetten

EXTERNE RELATIES

Uitstraling & beeldvorming via promotie van het aanbod met een eigen speelse huisstijl

Relatie en communicatie

- kinderen en ouders
- buurt of wijk
- jeugddienst
- andere gemeentediensten
- gemeentebestuur
- andere speelinitiatieven
- ander jeugdwerk
- andere organisaties
- scholen
- VDS

Vertegenwoordiging

- de jeugdraad
- relevante lokale netwerken

Belangenbehartiging

van het spelende kind in het breder jeugdbeleid

TOEGANKELIJKHEID

Een hoge graad van openheid op maat van alle kinderen en medewerkers waarbij aandacht wordt geschonken aan:

- aangepast aan alle lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden, leeftijden...
- overzicht en visualisatie van het aanbod
- interactie tussen kinderen onderling

- individuele aandacht
- specifieke vorming
- bewustwording referentiekader
- interactie tussen kinderen en begeleiders

- praktische drempels (financiën, taal, mobiliteit, administratie)
- sociaal-culturele drempels
- flexibele dienstverlening

- onthaal van kinderen en ouders
- duidelijke wederzijdse verwachtingen
- bereiken van kansengroepen

vlaamse dienst
speelpleinwerk

Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw - Lange Ridderstraat 22 2800 Mechelen - 015-28 73 90 - VDSinfo@speelplein.net
www.speelplein.net